

Crisi dels mercaders

LLUÍS FOIX / Periodista

AVUI, 25 de febrer del 2009

La primera visita oficial de Hillary Clinton, secretària d'Estat dels EUA, ha estat al Japó i a la Xina. És un senyal subtil que l'eix de la política mundial s'ha traslladat de l'Atlàntic al Pacífic. A Obama no se l'espera a Europa fins a primers d'abril per assistir a la cimera del G-20, de la qual serà amfitrió el primer ministre Gordon Brown i en la qual participaran tots els que assistiren a la cimera de Washington, convocada per George W. Bush, en un moviment desesperat per tancar els forats que estan fent trontollar el sistema liberal capitalista.

OBAMA HA VIATJAT A CANADÀ PER ASSEGURAR que el proteccionisme no formarà part de la seva política econòmica, però ja ha dit que les inversions en el seu pla de infraestructures nacionals han de ser executades per empreses americanes i per mà d'obra dels Estats Units. El conflicte d'interessos nacionals en un món globalitzat és inevitable en una crisi que afecta els ciutadans dels Estats que demanen la protecció dels seus respectius governs per mantenir els llocs de treball i el nivell de vida, que ha estat esplendorós en els últims vint anys.

LA GLOBALITZACIÓ ERA L'EINA per a transformar el món. Però sempre que aquest instrument pogués ser controlat pels seus inventors, principalment els Estats Units i altres nacions europees. Deia Javier Solana fa unes setmanes a Barcelona que els americans havien inventat la globalització, però per dominar-la i no per ser dominats per les noves regles de joc, regles que paradoxalment no han existit i encara no s'han determinat. La crisi no ha estat del mercat, que és neutre per si mateix,

sinó dels mercaders que n'han fet un ús abusiu fins al punt de crear una inseguretat universal que ha portat al gran desgavell financer i que ja ha evolucionat cap una recessió econòmica, que inevitablement conduirà a inesperats escenaris de crisi social amb derivades polítiques de primera magnitud arreu del món.

LA CRISI ÉS TAMBÉ DE CARÀCTER MORAL en el sentit que l'especulació i el crèdit sense aturador han construït un gran castell de cartes on, en moure'n una, totes les altres han caigut sense remei esbarriades damunt de la taula. El món pateix avui les conseqüències de la cobdícia d'uns quants que s'han enriquit molt però que han desplaçat cap a les classes més desfavorides sectors que estaven còmodament instal·lats en les classes mitjanes. El diagnòstic global no s'ha formulat perquè és difícil cercar les causes remotes i properes que l'han causat. A més, el perill és actuar nacionalment quan el problema és global.

ES POT ESPERAR MOLT DE LA CIMERA per reaccionar a la crisi que se celebrarà a Londres el 2 d'abril. Però si tots els participants no hi arriben amb la convicció que la solució no pot ser nacional sinó d'abast global i, per tant, les solucions han de ser mundials, tinc la percepció que podem entrar en un període en què els interessos dels Estats prevalguin sobre els dels ciutadans del món.

LES MESURES EN CONTRA DELS IMMIGRANTS que ja s'han adoptat a Itàlia amb una llei vergonyosa per a la dignitat de les persones, o com la que insinua el primer ministre Gordon Brown a Anglaterra, són signes inequívocs del populisme que arriba i que retallarà les llibertats dels que són de fora però també dels que estem a dintre. La cimera prèvia celebrada a Berlín per preparar la reunió de Londres ha adoptat mesures

raonables en el sentit que el proteccionisme no pot tornar com a fórmula per resoldre la crisi econòmica. Seria el començament de la fi de l'Europa en què molts creiem i que ha viscut un dels períodes més llargs de convivència i de progrés de tota la seva història.

EL DISCURS DEL PRESIDENT DE TXÈQUIA, Václav Klaus, al Parlament Europeu revela l'esvaïment d'aquell número de telèfon europeu on una veu autoritzada pugui respondre en nom de tots. Klaus és el president de torn de la Unió Europea, i ha comparat el sistema polític de la Unió amb els règims totalitaris comunistes del segle passat. ¿Com pot desconèixer el president Klaus el teixit de complicitats polítiques i econòmiques, els ajuts massius i desinteressats de països com Alemanya, que han contribuït a fer una Europa més social, més pacífica, i la de més progrés dels darrers segles?

AQUESTA EUROPA HA ASSOLIT UNS NIVELLS de cobertura social gràcies a la voluntat política de molts dirigents, començant pels sis membres fundadors i seguint amb la visió de llarg abast de personalitats com Helmut Schmidt, Helmut Kohl, François Mitterrand, Giscard d'Estaing i també Felipe González. La tàctica porta a mirar país endins per motius electorals, per mantenir la popularitat i per aportar solucions indocumentades per superar les adversitats del dia a dia. Però l'estratègia, que és la virtut més difícil dels estadistes, és aquella visió magnànima que porta a mirar a llarg termini i evitar els perills de les revoltes socials que podrien fer reparèixer els fantasmes dels passats que, malauradament, han portat a les guerres endèmiques entre els Estats europeus que han tingut un tenebrós ressò a tot el món. És l'hora de la magnanimitat.